

Каліф-чорногуз

A detailed illustration on the left side of the page shows a small, fluffy white dog with long ears sitting on a green cushion with tassels. The dog is looking towards the right. The cushion is placed on a white surface, and a blue and white striped fabric is draped over the edge. In the background, there is a large, textured brown curtain.

Ця історія розповість про те, як у давні віки правив містом Багдадом всемогутній каліф Хасиб. Щодня після обіду багдадський каліф відпочивав у своїх кімнатах. Він часто лежав на м'якому низькому дивані, обклавшись парчевими подушками.

Каліф потягував ароматний кальян і попивав міцну чорну каву з крихітної чашки з найтоншої китайської порцеляни. У цей час каліф Хасиб перебував зазвичай у чудовому настрої.

Одного дня завітав до Хасиба його візир Мансур.

Він низько вклонився своєму володареві та промовив:

— О найвеличніший із найвеличніших! Дозволь сказати тобі, що у ворота палацу постукав торговець дивовижними товарами з далеких, заморських країн.

Підвівся каліф, вийняв з рота бурштиновий мундштук кальяну й закричав нетерпляче:

— Клич його мерщій! Подивимося, чи зможе він здивувати мене!

Привели торговця. Цей товстий чоловічок у запиленому плащі поставив на підлогу пузату скриньку й відкинув оббиту залізом кришку. Сліпучим блиском засяяли золоті браслети, перлини, персні з великими алмазами та гранованими смарагдами, золоті чаші й кубки, кинджали в усипаних коштовним камінням піхвах.

Каліф не торгуючись купив і намиста для своїх дочок, і кинджали для себе, і золотий посуд, і перстень із найбільшим каменем, і черепахові гребені для своїх дружин.

Торговець вигріб майже весь свій товар, коли каліф помітив на дні скрині маленьку коробочку із простого дерева.

— Що це за коробочка? — поцікавився каліф.— Дай-но мені її сюди!

Він розкрив коробочку, у неї був насипаний дивний чорний порошок, а зверху лежав клаптик пергаменту з незрозумілими письменами.

— Що це за порошок і що написано в цьому старовинному сувої? — запитав каліф.

Торговець лише скромно знизав плечима.

— Не знаю, о найщедріший із найщедріших! — промовив він.— Я знайшов цю коробочку на вулиці у священному місті Мекка. Візьми її в подарунок, бо, що дісталоя дарма, то й віддається безоплатно.

Коли торговець пішов, каліф звернувся до свого візира із запитанням, чи не знає він, хто може прочитати загадкові письмена.

— О найвеличніший із найвеличніших в усій піднебесній! — відповів визир.— Є така людина, і звати її Селим. Він звичай сидить біля Великої мечеті.

— Так накажи привести його до мене негайно! — вигукнув каліф.

І незабаром перед каліфом постав сивобородий дід. Він схилився до землі й мовчки чекав наказів. Каліф подав йому клаптик пергаменту та сказав:

— Прочитай це послання й розкажи нам, що тут написано.

Мудрий дід довго розглядав пергамент, водив по ньому пальцем, ворухив губами і врешті сказав:

— Письмена ці мені відомі. Це написано латиною.

І він почав повільно читати:

«Хто це знайде, нехай віддасть хвалу Всевишньому за його милість! Хто понюхає порошок із цієї коробочки та промовить при цьому слово «мутабор», той перетвориться на будь-яку тварину й розумітиме мову тварин. А якщо він зажадає повернути собі людську подобу, нехай тричі вклониться на схід і промовить це саме слово! Але бійся розсміятися, коли перетворишся на тварину! Чарівне слово зникне в тебе з пам'яті, й ти так і залишишся назавжди твариною».

Усе до останнього слівця запам'ятав каліф. Він вдячно кивнув Селимові, подарував йому новий халат і чалму й відпустив.

Щойно дід пішов, каліф підхопився з дивана й заплескав у долоні.

— Ти чув, візире? — сміявся він. — Ця маленька коробочка подарує мені велику